

Rozhovor ► Viceprezident spoločnosti Rosatom Overseas Ivo Kouklík pre Hospodárske noviny:

Pri stavbe elektrární majú Slováci šancu

V ruskej spoločnosti Rosatom Overseas zodpovedá za projekty výstavby jadrových elektrární a účasť v tendroch. Verí, že sa jej podarí dostať sa na trhy v západnej Európe a slovenským firmám ponúka na tom účasť v úlohe dodávateľov. Ivo Kouklík.

Vladislav Doktor
vladislav.doktor@ecopress.sk

S výstavbou koľkých jadrových elektrární môžeme v horizonte niekoľkých rokov počítať v strednej Európe?

Na Slovensku v súčasnosti prebieha výstavba tretieho a štvrtého bloku v jadrovej elektrárni Mochovce. Rozbieha sa projekt dostavby jedného alebo dvoch blokov v lokalite Jaslovské Bohunice. V Českej republike prebieha v súčasnosti tender na výstavbu tretieho a štvrtého bloku v Temelíne.

A v okolitých krajinách?

V Maďarsku chcú ešte toto leto otvoriť tender na výstavbu dvoch blokov v Pakši. S ďalšími zdrojmi atómovej energie počítajú aj Poľiaci, ktorí majú naplánovanú výstavbu štyroch blokov v jednej až dvoch lokalitách. Môžem spomenúť aj Ukrajinu, kde má Rosatom podpísaný kontrakt na výstavbu dvoch blokov jadrovej elektrárne Chmelnickaja.

Konkurencia v jadrovej energetike je čoraz väčšia a Rosatomu sa zatiaľ nedarí preniknúť na trhy v západoeurópskych krajinách, aké sú vaše šance v prebiehajúcich tendroch?

Pokiaľ ide o samotnú Českú republiku, pevne verím, že v tendri môžeme uspieť rovnako ako naši konkurenti. Našou výhodou je, že historicky sa v Česku, na Slovensku, ako aj v Maďarsku prevádzkujú jadrové elektrárne fungujúce na tzv. VVER technológii. Takže aj naši dodávatelia, aj naši zákazníci sú tu na tento typ jadrových elektrární zvyknutí. Aj keď je táto technológia v súčasnosti zmodernizovaná, jej základné princípy zostali rovnaké. Tieto krajiny disponujú odborníkmi, ktorí VVER technológiu dôverne poznajú.

No nie všade sa nové jadrové bloky stretávajú s kladným ohlasom. Obyvatelia poľského mesta Mielno v referende plánovanú výstavbu nového jadrového zdroja odmietli.

My, samozrejme, budeme účasť na výstavbe jadrového zdroja zvažovať až po tom, čo poľská energetická skupina Energy Group (PGE) vy-

V krajinách strednej a východnej Európy došlo len k malej redukcii plánov na výstavbu jadrových elektrární, hovorí Ivo Kouklík.

Snímka: HN/Peter Mayer

ká skupina Energy Group (PGE) vy-píše tender na plánovanú výstavbu jadrovej elektrárne, ktorá by sa mala uskutočniť v rokoch 2016 až 2020. Medzi Slovenskom, Poľskom a Českom je v tomto veľký rozdiel. Zatiaľ čo postoj Poľakov je viac rezervovaný, Slovensko a Česko sú krajinami, kde je verejná mienka v rámci krajín Európskej únie najviac naklonená výstavbe jadrových elektrární.

Ako zmenili verejnú mienku v jednotlivých krajinách minuloročné udalosti v japonskej Fukušime?

Rosatom si pravidelne vyhodnocuje, v ktorých krajinách možno počítať s budúcou výstavbou jadrových elektrární. V tomto ohľade je práve zaujímavé porovnanie nálad pred Fukušimou a po nej. V mnohých krajinách ako Čína, India, Južná Afrika či v juhoamerických krajinách sa tieto scenáre po udalostiach v Japonsku vôbec nezmenili. V krajinách strednej a východnej Európy došlo len k malej redukcii plánov na výstavbu jadrových elektrární. S jadrovou energiou prestalo úplne počítať len Japonsko, a veľmi rýchlo od rozvoja jadrovej energetiky ustúpili niektoré krajiny západnej Európy. Čiže, z hľadiska Rosatomu sa toho až tak veľa nezmenilo.

Áno, ale výstavba jadrovej elektrárne v Bulharsku stojí.

V Bulharsku sa vláda napriek už podpísanému kontraktu a odštarto-

vaniu výstavby rozhodla od projektu jadrovej elektrárne ustúpiť.

Spomaľuje výstavbu jadrových elektrární aj neistota na finančných trhoch?

Financovanie výstavby jadrovej elektrárne je, vzhľadom na to, že ide o náročné projekty, dlhodobá záležitosť. Rosatom ponúka aj financovanie výstavby jadrových elektrární. A je schopný veľmi pružne reagovať na požiadavky zákazníkov. Rosatom napríklad takto financuje výstavbu jadrovej elektrárne v Turecku. Tento jadrový zdroj bude spoločnosť Rosatom aj prevádzkovať a turecká strana výstavbu potom zaplatí z peňazí získaných za predaj elektrickej energie.

Ako vplýva Fukušima na oneskorenie výstavby jadrových elektrární?

Fukušima mala vplyv na dve veci. Projektanti jadrových elektrární si znova museli prejsť svoje projekty. Druhý dosah bol ten, že sa predĺžilo a skomplikovalo licenčné konanie a oveľa väčší dôraz sa kladie aj na lokalizáciu budúcich jadrových elektrární. Už pri existujúcich atómových elektrárňach sa konali záťažové testy, ktoré ukázali, že zvládnu aj extrémne záťažové situácie, s ktorými sa predtým nepočítalo.

Môže výstavba jadrovej elektrárne ovplyvniť zamestnanosť v regióne, kde sa nachádza?

Výstavba jadrových elektrární má pozitívny vplyv na vývoj zamestnanosti v danom regióne. Našou stratégiou je takzvaná lokalizácia. To znamená, že zariadenia potrebné na výstavbu jadrovej elektrárne vyrábame priamo na jej území v spolupráci s miestnymi firmami. Také sú napokon aj požiadavky jednotlivých krajín. Napríklad pri tendri na tretí a štvrtý blok jadrovej elektrárne Temelín predpokladáme, že minimálne 70 percent zariadení potrebných na jej výstavbu by bolo vyrobených v Česku. Zároveň to prinesie prenos know-how, nové investície a zvýšenie kúpnej sily obyvateľov daného regiónu. Navyše, firmy, kto-

ré sa pri spolupráci na výstavbe jadrovej elektrárne osvedčia, majú možnosť stať sa našimi globálnymi partnermi. Rosatom v súčasnosti počíta s investíciami do výstavby jadrových elektrární v hodnote viac ako 300 miliárd dolárov.

“
Pri dnešných jadrových elektrárňach sa počíta so 60-ročnou prevádzkou. V minulosti to bolo len niečo vyše 30, v lepšom prípade 40 rokov.”

S koľkými českými a slovenskými firmami v súčasnosti spolupracujete?

V Česku sme podpísali memorandum o spolupráci s 25 firmami, medzi nimi figurujú aj SES Tlmače a Výskumný ústav jadrových elektrární. Pri samotnej výstavbe, samozrejme, spolupracujeme vždy s veľkým počtom lokálnych firiem, či už pri stavebných prácach, ale aj samotnej výstavbe, pretože nám to zabezpečí významnú úsporu nákladov.

Aké sú ambície Rosatomu v západnej Európe?

Výstavba jadrových elektrární je globálny biznis. Konkurencia je všade vo svete veľmi silná. V niektorých krajinách vstupujú do hry rôzne podmienky. Na niektorých trhoch čelíme ochranným opatreniam. Určite počítame aj so západoeurópskymi trhmi. Jadrová elektrárňa typu VVER je napríklad v súčasnosti v prevádzke aj vo Fínsku.

Zmenila sa výrazne návratnosť investícií do jadrových elektrární?

Pri dnešných jadrových elektrárňach sa počíta so 60-ročnou prevádzkou. V minulosti to bolo len niečo vyše 30, v lepšom prípade 40 rokov. Oveľa vyššie nároky sa však kladú na systémy bezpečnosti v jadrových elektrárňach, čo, samozrejme, zvyšuje náklady na výstavbu.

V akých intervaloch sa teda pohybuje návratnosť investícií pri výstavbe jadrových elektrární?

Určite nejde o jednotky rokov. Závisí to aj od toho, v akej krajine sa elektrárňa staví a aké sú jej parametre. Vo všeobecnosti je to určite menej ako 20 rokov.

Aké podmienky na trhu pre jadrovú energiu očakávate v súvislosti so zmenami v energetickom mixe jednotlivých krajín a s posilnením obnoviteľných zdrojov?

Ako zástupca firmy Rosatom Overseas sa na to pozerám globálne. Je pravda, že v Európskej únii by malo byť v roku 2020 minimálne 20 percent elektrickej energie vyrobené z obnoviteľných zdrojov. V iných krajinách tieto ciele nastavené nemajú. A pokiaľ v krajinách, ako je napríklad Turecko, rastie hrubý domáci produkt o osem percent ročne, na pokrytie medzery medzi súčasným objemom výroby elektrickej energie a silným dopytom po nej, je jadrová energia ideálnym riešením.

A podobne by sme napríklad mohli spomenúť aj Južnú Afriku. Nedostatok elektrickej energie napokon ešte môžu pociťovať aj štáty Európskej únie. Európa bude potrebovať viac elektrární.

Ako sa bude vyvíjať cena elektriny?

Kto je Ivo Kouklík

Je absolventom Fakulty jadrového a fyzikálneho inžinierstva Českého vysokého učení technického. Neskôr vyštudoval aj MBA na Prague International Business School. V minulosti bol riaditeľom jadrovej elektrárne Dukovany. V skupine ČEZ bol zodpovedný za prípravu nových jadrových zdrojov. Pracoval aj ako podpredseda predstavenstva a technický riaditeľ spoločnosti JESS, ktorá pripravuje výstavbu nových jadrových blokov v elektrárni Jaslovské Bohunice. Od októbra minulého roka je viceprezidentom spoločnosti Rosatom Overseas.

Keďže sa v súčasnosti väčšina elektrickej energie vyrába z neobnoviteľných zdrojov a ich objem klesá, očakávam, že z dlhodobého hľadiska cena elektriny bude rásť. Budú tam, samozrejme, výkyvy, no z dlhodobého hľadiska cena elektriny bude stúpať.

Očakávate, že v budúcnosti bude v Európe viac elektrickej energie vyrabanej v jadrových elektrárňach, aj keď Nemecko pristupuje k ich postupnému vyradeniu?

V Európe rastú obnoviteľné zdroje, spolu s nimi by sa mali budovať aj pružnejšie paroplynové cykly, ktoré dokážu rýchlo reagovať na výpadok v dodávkach elektrickej energie do siete. Som však presvedčený, že najekonomickejšie vyrobenou a ekonomicky najvýhodnejšou zostane elektrina vyrábaná v jadrových elektrárňach.

Na akých trhoch vidíte okrem krajín strednej Európy a Ruska najväčšie príležitosti?

Najväčší rozvoj jadrovej energetiky očakávame v krajinách BRIC (Brazília, Rusko, India, Čína - pozn. red.). Čína by mala do roku 2020 postaviť 20 jadrových blokov a ďalších 50 má naplánovaných. Brazília stavia jeden blok a ďalších šesť blokov má naplánovaných. Južná Afrika hovorí zatiaľ o výstavbe ôsmich blokov.

Ktoré sú v súčasnosti vaše najväčšie trhy?

V Rusku máme rozostavaných v súčasnosti deväť jadrových blokov a v Turecku štyri. Dva bloky a niekoľko rozpracovaných projektov máme aj v Indii, aj v Číne.

INZERCIA

Emitent
ELEKTROKARBON a. s.
so sídlom Tovarnícka 412, 955 22 Topoľčany, IČO: 31 412 432, zapísaný v Obchodnom registri Okresného súdu Nitra, oddiel Sa, vložka č. 103/N, v súlade so zákonom č. 429/2002 Z. z. o zoznamuje zverejnenie regulovanej informácie: Ročná finančná správa za rok 2011 a Predbežné vyhlásenie emitenta cenných papierov k 31.3.2012 na internetovej stránke www.elektrokarbon.sk.

HN07525

VIPO a.s.
Ul. gen. Svobodu 1069/4, 958 01 Partizánske, IČO: 31 409 911
zapísaná v OR OS Trenčín, odd. Sa, vložka č. 10480/R
v súlade s § 34 zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov oznamuje, že ročná finančná správa spoločnosti za rok 2011 a predbežné vyhlásenie za I. polrok 2012 sú v plnom znení zverejnené na internetovej stránke www.vipo.sk.

HN07521